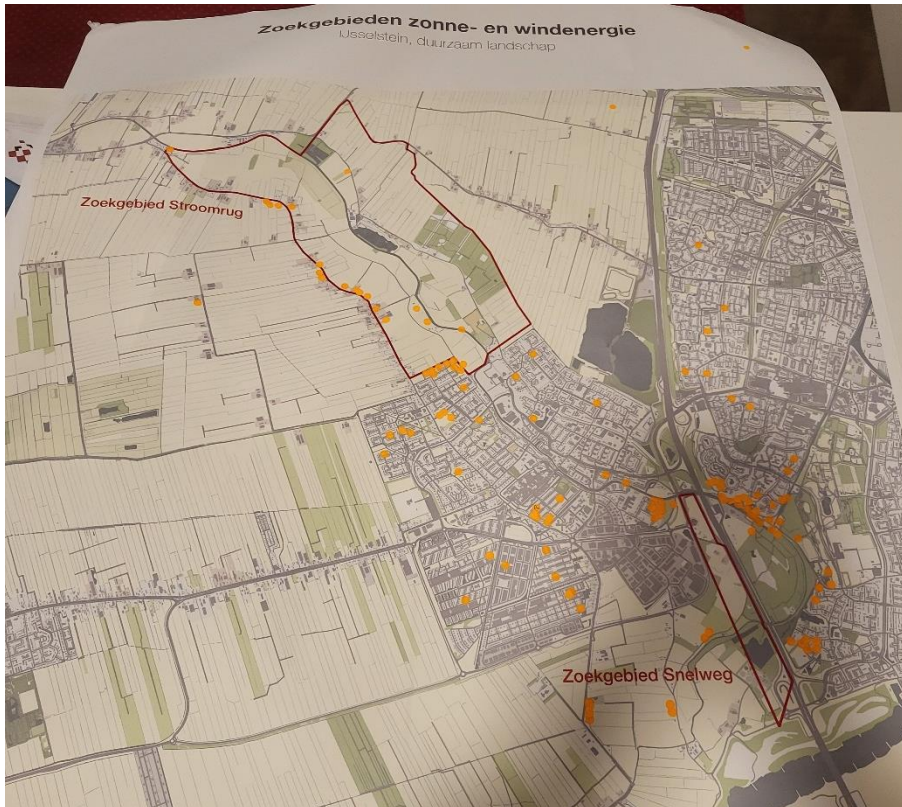

Verlag Inloopavond IJsselstein

Op woensdag 13 maart 2024 is de inloopavond over duurzame energie georganiseerd door de gemeente IJsselstein. In het Fulcotheater kwamen zo'n 120 inwoners van IJsselstein en Nieuwegein samen om mee te denken over het opwekken van duurzame energie in de gemeente IJsselstein.

Alle deelnemers hebben bij binnenkomst een sticker geplakt op hun woonplaats. Op de onderstaande afbeelding is te zien waar de deelnemers wonen.

De energieopgave van de gemeente

IJsselstein wil in 2050 een energie- en klimaatneutrale gemeente zijn. Dat betekent dat het net zoveel schone of groene energie opwekken als dat het gebruikt. Hiervoor is het belangrijk dat we ook in IJsselstein duurzame energie opwekken door middel van zonnepanelen en/of windturbines. De gemeenteraad heeft hiervoor al twee zoekgebieden vastgesteld:

- De A2-zone (ten zuiden van IJsselstein), met een focus op windenergie.
- Noordoostelijk buitengebied (rond de Hollandsche IJssel), met een focus op zonnepanelen.

De gemeente heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden voor zonnepanelen en windturbines in de twee zoekgebieden. Tijdens de inloopbijeenkomst werden de uitkomsten van dit onderzoek gepresenteerd en werd bewoners de vraag gesteld: waar moeten we op letten bij het aanleggen van velden met zonnepanelen en/of het plaatsen van windturbines?

Na de inloopbijeenkomst werken we de zoekgebieden verder uit en maken we een keuze voor zon en/of wind. Ook bepalen we de voorwaarden voor initiatiefnemers van mogelijke wind- en zonprojecten. Er is een adviesgroep opgericht van bewoners en vertegenwoordigers van (belangen)organisaties die de gemeente hierover adviseert.

De opzet van de inloopavond

Wethouder Edwin Tas opende de bijeenkomst door aan te geven wat de energieambities van de gemeente zijn. Vervolgens lichtte hij het proces toe. De bijeenkomst bestond uit een marktform waarin verschillende thema's een plek hadden. Er waren medewerkers van de gemeente en van de bureaus Wing en Pondera om informatie te geven en gesprekken te voeren met de deelnemers. De thema's die aan bod kwamen zijn:

- Informatie over het proces en het project;
- De energie-opgave van de gemeente en wat de gemeente doet om de opgave te behalen;
- De ruimtelijke en beleidsmatige mogelijkheden voor het plaatsen van zonnevelden en windturbines in de twee gebieden;
- Inspiratiebeelden voor de inpassing van zonnevelden in het landschap;
- Een werkvorm waarin verschillende voorwaarden tegen elkaar konden worden afgewogen;
- De milieueffecten van windturbines.

Overzicht van de meest gehoorde ideeën, aandachtspunten en zorgen

Hieronder volgt een overzicht van de meest gehoorde ideeën, zorgen en aandachtspunten die zijn benoemd tijdens de bijeenkomst.

Belangrijkste thema's

De energieopgave:

- Een aantal bewoners vraagt zich af waarom specifiek deze zoekgebieden zijn gekozen.
 - Sommige bewoners vragen zich af hoe de gemeente tot deze zoekgebieden is gekomen en welke argumenten hiervoor zijn gebruikt.
 - Een aantal bewoners heeft geopperd om voor windturbines te kijken naar gebieden die verder van de bebouwing liggen.
 - waarom kies je als zoekgebied voor zonnepanelen voor de stroomrug van de Hollandsche IJssel en niet voor de polder erachter?
- Sommige bewoners vinden dat er helemaal geen nieuwe energiebronnen nodig zijn.

- Sommige bewoners maken zich zorgen om netcongestie. We hebben te maken met een hoge belasting van het elektriciteitsnet, waardoor nieuwe duurzame energieprojecten nog niet kunnen worden aangesloten.
- Er is aangegeven dat de dichtbevolktheid van de regio maakt dat er voor energieopwekking weinig tot geen ruimte is.

Proces en participatie

- Sommige bewoners vinden dat het participatieproces niet op orde is. Zo worden bewoners van Nieuwegein ook graag betrokken bij de participatie rondom het opwekken van duurzame energie in IJsselstein. Ook wordt aangegeven dat er te weinig participatiemomenten in het proces zijn.
- Een aantal bewoners heeft het gevoel dat alles al is besloten. Zij denken dat ze geen invloed of inspraak meer hebben op het proces.
- Sommige bewoners vragen zich af of zonnevelden of windturbines nog wel nodig zijn wanneer we zonnepanelen op alle daken leggen.

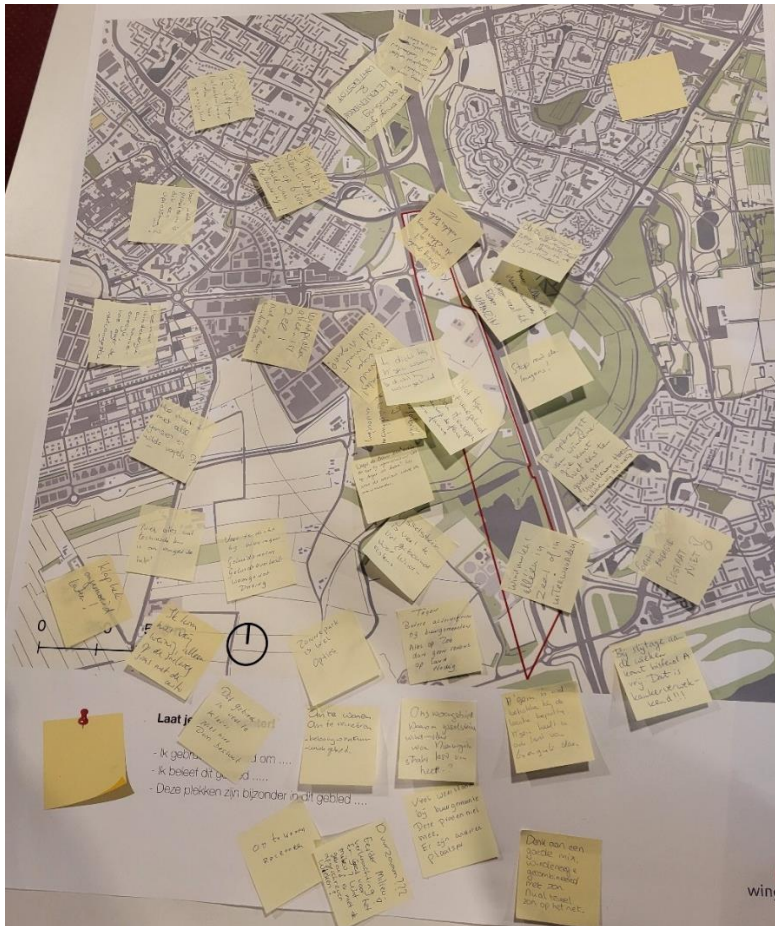
Voorwaarden en aandachtspunten

- Een aantal bewoners vindt de ambitie te groot voor de omvang van het gebied, zeker wanneer er ook nog woningen moeten worden gebouwd.
- Enkele bewoners vonden dat opwek van duurzame elektriciteit pas toegestaan mag worden wanneer er ruimte is op het elektriciteitsnet. Op dit moment is er sprake van een overbelast elektriciteitsnet.

Zoekgebied A2 – Windturbine

Zorgen:

- Sommige bewoners maken zich zorgen om de geluidsoverlast van een windturbine. Met name bewoners uit IJsselstein en Nieuwegein die aan de noordzijde van het zoekgebied wonen maken zich zorgen hierover.
- Er zijn zorgen geuit over de zichtbaarheid van een windturbine. Hierbij gaat het om de esthetiek: bewoners vinden het niet mooi om een windturbine in hun uitzicht te hebben.
- Sommige bewoners maken zich zorgen om de slagschaduw van een windturbine. Met name bewoners uit IJsselstein en Nieuwegein die aan de noordzijde van het zoekgebied wonen maken zich zorgen hierover.
- Een aantal bewoners maakt zich zorgen om de impact van een windturbine op de natuur. Zo maken bewoners zich zorgen om de vogels en de vleermuizen die last zouden hebben van windturbines. Daarnaast doorkruist het NNN-gebied dit zoekgebied en maken sommige bewoners zich zorgen om de impact op de natuur in de uiterwaarden.
- Sommige bewoners maken zich zorgen om de nabijheid van een kerosineleiding in het zoekgebied.
- Er zijn zorgen geuit over fijnstof en andere schadelijke stoffen die via de wieken van de molen worden verspreid over de omgeving.

Voorwaarden en aandachtspunten

Welke voorwaarden of aandachtspunten geven bewoners mee voor de komst van een windturbine?

- Meerdere bewoners hebben de vergelijking gemaakt met de windturbineplannen in Rijnburg (+/- 270 meter tiphoogte). Deze bewoners gaven aan dit te hoog te vinden en willen niet dat een windturbine langs de A2 dezelfde hoogte krijgt.
- Een bewoner gaf aan dat externe veiligheid een belangrijk aandachtspunt is bij de plaatsing van een windturbine in stedelijk gebied en nabij de snelweg.
- Cumulatief geluid is een belangrijk aandachtspunt. Dit gaat over de optelling van verschillende geluidsbronnen bij het bepalen van de geluidseffecten. Er zijn al veel geluidseffecten in het zoekgebied (o.a. van de snelweg) en men vindt het belangrijk dat hier rekening mee wordt gehouden.
- “Zorg voor een goede bescherming van vogels wanneer er windturbines komen.”

Zoekgebied Hollandsche IJssel – Zonnevelden

Zorgen:

- Sommige bewoners maken zich zorgen om de zichtbaarheid van de zonnevelden: veel bewoners vinden zonnepanelen niet mooi om naar te kijken. Daarnaast is het zoekgebied de entree van IJsselstein, waardoor er extra waarde wordt gehecht aan de esthetiek van het gebied.
- Een aantal bewoners maakt zich zorgen om de reflectie van de zonnepanelen.
- Er zijn zorgen over de warmte die van de zonnepanelen afkomt en de impact op de omgeving daarvan.
- Sommige bewoners maken zich zorgen om de impact van de zonnepanelen op de natuur. Het leefgebied van vogels komt in gevaar. Daarnaast kan het plaatsen van zonnepanelen zorgen voor verlies van het natuurlijke karakter van het gebied.

- Sommige bewoners maken zich zorgen over de impact van zonnepanelen op recreatie in het zoekgebied. Er wordt veel gefietst en gewandeld in het gebied: het is een uitloopgebied voor IJsselstein. Hierbij wordt waarde gehecht aan de openheid en het groene natuurlijke karakter van het gebied.
- Er zijn zorgen geuit over de duurzaamheid van materialen van zonnepanelen. De zorg bestaat dat er materialen worden gebruikt die niet-recyclebaar zijn en door kinderarbeid zijn verkregen. Daarnaast zijn er zorgen over de effecten van deze vervuilende materialen op de gezondheid van de bodem.
- Sommige bewoners maken zich zorgen om de gezondheidsrisico's door de straling van zonnepanelen.
- Sommige bewoners maken zich zorgen om de nabijheid van de zonnepanelen bij huizen.
- Sommige bewoners vinden dat zonnepanelen niet op de landbouwgrond mogen komen te staan.

Voorwaarden en aandachtspunten:

- Er is aangegeven dat de recreatieve functie/waarde van het gebied niet verloren mag gaan.
- Een aantal bewoners heeft aandacht gevraagd voor natuurwaarden. Bescherm de natuurwaarden van het gebied. Zij zien liever geen zonnevelden op natuurgrond, met name dicht bij de Hollandsche IJssel tussen de noord- en zuid IJsseldijk.
- “Het gebied rondom de Hollandsche IJssel heeft veel waarde als recreatiegebied. Benut dit niet voor zonnevelden.”
- De gemeente wordt gevraagd zich te houden aan de bestuurlijke afspraken die Rijk, IPO, VNG, etc. hebben gemaakt over zonnevelden, zoals het volgen van de zonneladder.
- Een aantal bewoners ziet een verband tussen het afschakelen van zon op dak bij zonnig weer en de aanleg van zonnevelden in het zoekgebied. Een voorwaarde voor aanleg van zonnevelden moet zijn dat zonnepanelen van daken mogelijk moet blijven en niet (vaker) worden afgeschakeld bij zonnig weer.
- “Denk erover na hoe het gebied er over 10 jaar uit ziet en neem dit mee in de besluitvorming over duurzame energie.”

Kansen:

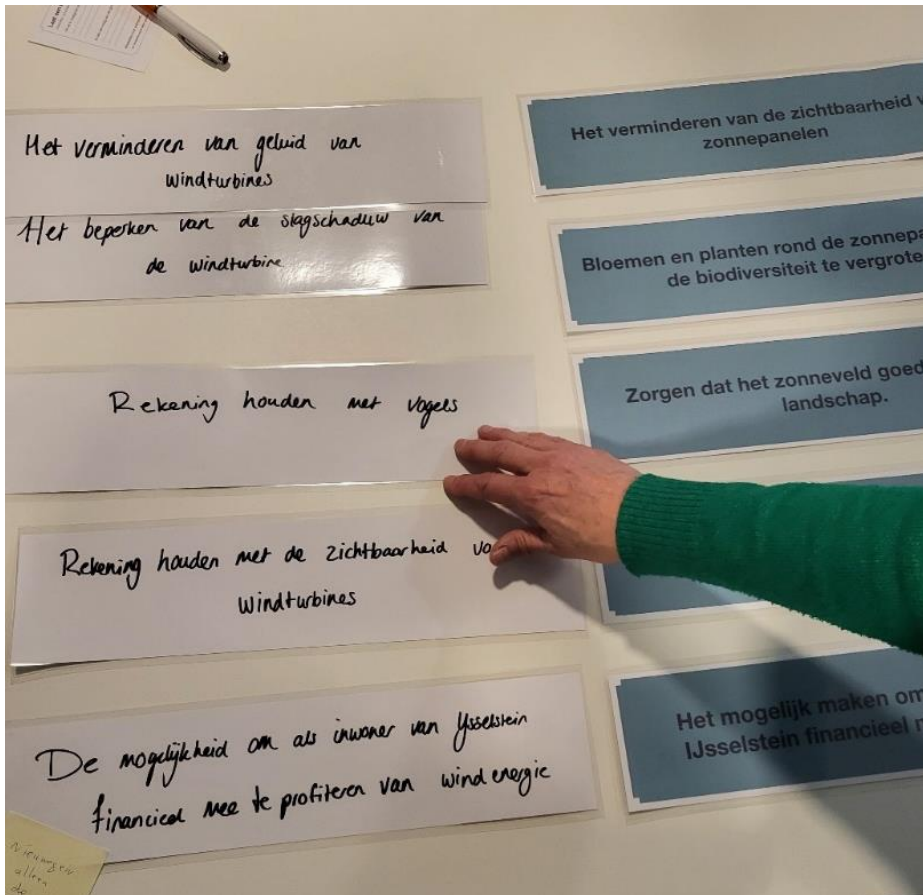
- Er waren enkele enthousiaste reacties voor het plaatsen van zonnevelden tussen het nog aan te leggen bos in het gebied. Zo kunnen zonneparken natuurinclusief ontwikkeld worden en op deze wijze is de zichtbaarheid beperkt.
- Er worden kansen gezien voor zonnevelden in combinatie met natuurontwikkeling aan de noordkant van de Hollandsche IJssel.

Reacties in de brievenbus:

- “Zet in op energiebesparing zodat we minder energie nodig hebben.”
- “Plaats zonnepanelen bij voorkeur langs de snelweg.”
- “Met natuur opofferen rond de Hollandsche IJssel tref je heel IJsselstein. Laat je bij windturbines niet leiden door een kleine groep boze inwoners.”
- “Zorg voor een goede mix van zon- en windenergie.”
- “Voorkom/beperk overlast door geluid en slagschaduw van windturbines.”
- “Zorg voor een clustering van de opwek van duurzame energie. Voorkom versplintering.”
- “Denk na over wat er na het gebruik van de zonnevelden en windturbines met de materialen gebeurt (recycling).”
- “Kijk naar onderzoeken over de uitspoeling van zware metalen bij zonnevelden.”
- “Zorg voor betere communicatie over de zoekgebieden.”
- “Kijk naar het draagvlak van het landschap. Beoogde aantal hectare zonnevelden is te hoog.”
- “Houd rekening met nieuwe regelgeving over windturbines.”
- “Gebruik het gebied ten westen van de Achtersloot voor zonnevelden in plaats van het gebied rond de Hollandsche IJssel.”

Vervolg

De gemeente gaat met de opgehaalde aandachtspunten en zorgen uit de bijeenkomst(en) aan de slag. Deze worden meegenomen in de verkenning. Het verslag dient als bouwsteen voor het opstellen van de uitgangspuntennotitie windenergie en het uitnodigingskader zonne-energie. Deze worden ook gedeeld met de Adviesgroep Duurzame Energie, die voor deze verkenning is opgericht. Aan de hand van de geluiden uit de bewonersbijeenkomst zal de adviesgroep de gemeente adviseren over de te nemen besluiten. Daarnaast is het extra informatie die de gemeenteraad helpt een keuze te maken. Het zal als bijlage bij het raadsvoorstel worden gevoegd.

Verslag extra Inloopavond IJsselstein

Er waren meer aanmeldingen dan plaatsen voor de inloopbijeenkomst op 13 maart. Daarom vond op dinsdag 16 april 2024, van 19:00 tot 21:00 een extra inloopbijeenkomst plaats in het Fulcotheater in IJsselstein. De opzet en de informatie was identiek aan de bijeenkomst van 13 maart. Bij de extra inloopbijeenkomst zijn de zaken hieronder besproken en de volgende reacties gegeven.

Overzicht van de meest gehoorde ideeën, aandachtspunten en zorgen

Hieronder volgt een overzicht van de meest gehoorde ideeën, zorgen en aandachtspunten die zijn benoemd tijdens de bijeenkomst.

Belangrijkste thema's:

DE Energieopgave:

- Het beeld van hoe men tegen windturbines aan lijkt verband te houden met de woonlocatie. Een aantal inwoners uit de Nieuwegeinse wijken Doorslag en Hoog-Zandveld spreken zich sterk uit tegen een windturbine. Een aantal aanwezigen, die er verder van af wonen of die in het gebied

rond de Hollandsche IJssel wonen, schrikken juist van het oppervlak aan zonnevelden dat nodig is. Zij zouden eerder voor windenergie kiezen.

- Niet iedereen staat achter de ambitie om ruimte te bieden voor zonneparken. Het voornaamste argument was dat zonnepanelen een relatief klein percentage van de tijd op vol vermogen kunnen produceren, omdat het niet altijd zonnig weer is. Een deelnemer gaf aan dat hij vindt dat de ruimtelijke impact niet in verhouding staat tot de energieopbrengst. Hij riep op om naar andere opwekvormen te kijken die een hogere energieopbrengst hebben en minder ruimtelijke impact.
- Een aantal deelnemers geeft aan dat het onvoldoende helder is hoe de zoekgebieden tot stand zijn gekomen. Zij vragen zich af waarom er niet wordt gekeken naar de open polder aan de noordkant van de gemeente. Meer informatie over deze keuzes is gewenst.

Proces en participatie:

- Het is voor deelnemers niet altijd duidelijk wie welke rol heeft bij het plaatsen van een windturbine. Niet iedereen weet dat de gemeente de voorwaarden bepaalt, maar dat het andere partijen zijn die uiteindelijk de zonnevelden of windturbines ontwikkelen. De gemeente ontwikkelt niet zelf, maar bepaalt wel de spelregels.
- Er is aangegeven dat de communicatie met inwoners van Nieuwegein beter mag.
- Inwoners hebben behoefte aan een goede visualisatie van de zoekgebieden. Wat zou een windturbine langs de A2 betekenen? Vanaf waar is hij zichtbaar en hoe verhoudt een turbine zich tot de rest van het landschap. Hetzelfde geldt voor zonnevelden.

Zoekgebied A2 – Windturbine

Algemeen

- Er is vaak gevraagd hoe het geluid van een windturbine zich verhoudt tot het verkeersgeluid van de A2 (Cumulatie van geluidsbronnen en wat betekent dit).
- Er wordt zeer verschillend gedacht over het geluid van windturbines en het geluid van de A2. Een aantal deelnemers verwacht dat het geluid van een windturbine wegvalt door het geluid van de A2. Anderen geven juist aan dat het geluid van de A2 al voor zoveel geluid zorgt dat extra geluid van de windturbine niet acceptabel is.
- Het thema netcongestie is vaak benoemd. Het elektriciteitsnet zit vol en er kunnen de komende tijd geen nieuwe grootschalige energie-installaties worden aangesloten. Er is gevraagd in hoeverre het realistisch is dat er voor 2030 zonnevelden of windturbines worden geplaatst. De netbeheerders hebben plannen om het net uit te breiden, zodat er weer ruimte komt.

Zorgen:

- Een aantal inwoners maakt zich zorgen over de impact van een windturbine op biodiversiteit. Ze vrezen dat een windturbine impact heeft op de dieren in de omgeving, zoals vogels en vleermuizen.
- Er zijn zorgen over de slagschaduw van de windturbine in de woonomgeving.
- Er zijn vragen gesteld over het geluid van een windturbine. Is het een constant monotoon geluid? Zijn er pieken? En wat is de invloed van de windrichting hierop?

Voorwaarden en uitgangspunten:

- Deelnemers vinden het belangrijk dat een deel van de opbrengst van een windturbine of zonneveld terugvloeit naar de mensen die in de buurt wonen.
- Een aantal deelnemers geeft aan dat de belangrijkste voorwaarde is dat de gezondheid en veiligheid van omwonenden niet in gevaar mag komen als gevolg van de komst van een windturbine.

Zoekgebied Hollandsche IJssel – Zonnevelden

Zorgen:

- Het gebied rond de Hollandsche IJssel is in ontwikkeling. In het verleden zijn er al meerdere inspanningen van de gemeente geweest om het gebied te ontwikkelen. Dit was niet altijd succesvol. Een aantal bewoners ervaart dit als verwarrend. Zij weten niet zo goed waar zij aan toe zijn.
- Een aantal deelnemers maakt zich zorgen over hoe de biodiversiteit in stand blijft met de komst van zonnevelden. Het is voor hen onduidelijk hoe de gemeente die afweging maakt en hoe daar rekening mee wordt gehouden.

Voorwaarden en uitgangspunten:

- “Stel bij zonnevelden de natuur centraal. Het principe zou moeten zijn dat zonnevelden niet leiden tot een negatief effect op de natuur. Dit zou basis moeten zijn voor waar het wel en niet kan en onder welke voorwaarden.” “Zonnevelden leveren een piek in opwek op het moment dat er weinig gebruik van energie is. Zorg ervoor dat je aanbod en vraag van energie beter op elkaar aan laat sluiten en zorg voor een energiebron die energie opwekt wanneer we het nodig hebben.”
- In het gebied rondom de Hollandsche IJssel spelen meerdere trajecten waaronder Groen Groeit Mee en de dijkverlegging. Het is voor inwoners onduidelijk hoe deze trajecten zich tot elkaar verhouden. Goede communicatie van de overheden naar de bewoners hierover is gewenst.

Kansen:

- Aan de noordkant van de Hollandsche IJssel wordt nieuwe natuur ontwikkeld. Een aantal deelnemers ziet kansen voor zonnevelden in combinatie met de ontwikkeling van natuur. Bijvoorbeeld door een zonneveld te ontwikkelen te midden van het groen, zodat deze minder goed zichtbaar is.

Reacties in de brievenbus:

- “Liever windturbines dan zonnevelden op landbouw of natuurgrond.”
- “Windturbines zorgen voor te veel overlast in Nieuwegein, tast leefbaarheid aan. Als ze er toch komen zorg dat opbrengsten ten goede komen aan Nieuwegein.”
- Rondom de kromme IJssel, in de buurt van het zoekgebied windenergie, is veel recreatie en natuur (waaronder veel vogels). Het effect van windturbine hierop dient belangrijke rol te spelen in de afweging.”
- “Laagfrequent geluid is zeer indringend en kan grote gevolgen hebben voor Nieuwegein.”
- “Ik ben tegen windturbines, besteed dit geld aan woningen.”
- “Kijk voor windturbines naar de mogelijkheden langs de Lek.”
- “Zorgt dat je inwoners beter en tijdig informeert.”
- “Ambitie van de gemeente is waanzin, is te hoog. Zorg voor meer landelijke regie en herzie de visie.”
- “Zorg eerst voor een optimalere benutting van de daken door daar zonnepanelen op te leggen.”
- “Geen windturbines langs de A2. Dit zorgt voor nog meer geluid/lawaai terwijl de snelweg al voor hinder zorgt.”
- “Houd bij zonnevelden rekening met het voergebied van weidevogels en voorkom negatief effect op de biodiversiteit.”